

POKROK ZÁPADU

Založen 1871.--Ročník XXXII.

OMAHA, NEBR., VE STŘEDU DNE 6. LEDNA 1901.

ČÍSLO 23.

Nejstrašlivější katastrofa v dějinách Chicaga.

589 osob zahynulo v požáru divadla Iroquois, a 300 jich bylo zraněno v panice, trvající pouze patnáct minut.

Katastrofa zaviněna zločinem nešťastných úřadů a divadelního ředitelství, jakož i zbabělostí a bezhlavostí divadelních zřízenců.

Obrovský požár z roku 1871, v němž zničeno bylo téměř celé Chicago, nevyžádal si ani jednou třetinu těch obětí na lidských životech, jaké si vyžádal osudný oheň, vy puknuvší ve středu odpoledne v nově postaveném divadle Iroquois na Randolph ulici.

V krátkých patnácti minutách mezi 3:15 a 3:30 hod. odpolední zahynulo v tomto požáru a v panice ním přivoděné 589 nevinných lidí, kteří s radostí spěchali do divadla, aby se pokochali na výpravě hře "Modrovous" a nalezi se strašlivou smrt následkem darbečké neschopnosti městské správy, zločinu šetrnosti divadelního ředitelství a zbabělosti divadelních zřízenců, kteří v osudném okamžiku přebíhali ze svých zodpovědných míst dříve, než by vlastně zachránili a na nic jiného. Oheň zavlál v tom okamžiku, když zavítal oktet v druhém aktu počalo zpívat píseň: "Za bleďého světla měsíce."

Na pravé straně jeviště pojednou nahoře v sifitách rozleto se několik elektrických jisker, které zapálily lehoučnou zářovnou látku. Oheň se z počátku zdál nepatrný a divadelní zřízenci, usměrnění v provazích, počali ho utloukati holem, které měli po ruce.

"Utlučte to, utlučte to!" voláno na ně a oni tím zlověstně bili do blížící se ohně v sifitách a konečně srazili jednu kufřík hofčí látky na jevišti, kde ho herci udupali.

To bylo první varovné znamení nebezpečí pro obecenstvo, v jehož řadách počal se jevití nepokoj. Také herci na jevišti jevíli známky nepokoje a hudebníci přestali hrát.

Hněd na to několik pronikavých výkřiků zavznělo hledištěm a hluk křoků již prchajících osob rozlehl se po divadle.

V tom okamžiku objevil se na jevišti herec Eddie Foy, jsa sotva poloobléhan a zvolal na paaukou své ochráněné obecenstvo. "Buďte klidni! Buďte klidni! Vyjděte v pořádku, neztraťte hlavu!"

A volaje takto k obecenstvu, naklonil se k řídícímu orchestru a křičel k němu. "Začnete hrát! Pro Boha začněte hrát cokoli!" Ředitel orchestru zvedl taktovku k hudebníci blíž, započali hrát a oči jejich bloudily po jevišti, kde již všechny scenerie "Modrovousa" nalezaly se v plamenech. Tvář je jim při tom pohledu zsinaly, jim ještě více, ruce jim se chvěly ale oni hráli, tu a tam některý z hudebníků zachvěnou strachem stále vzrůstajícím odložil svůj nástroj a vykradl se podzemním východem ven. A herec Foy stál na jevišti a napomínal lid k rozvaze a prchnul, teprve až když již obklopen byl plameny.

"Spusťte asbestovou oponu!" voláno na zřizence zoufale. Opona byla dolů kousek, pak pojednou se zastavila, víchr z otevřených širokých dveří v pozadí jeviště do ní zadul, a ona se vydmlula. V tom okamžiku plameny z jeviště vyvěhly jako obrovský jazyk na diváky přeplácnou galerií, kteří byli zavěšeni smrti. Žádná moc na světě tyto nešťastníky nemohla více zachrániti.

Šílený nápad některého strachem uchváceného zřizence, který otevíral oponu zadní strany, zavinil smrt mnohých žen, dívek a dětí. Mnohá nevinná oběť, zbabělostí dosud neznámého zřizence zahynula na svém sedadle, kde předtím malou chvíli ještě se smála a obdivovala výkonům herců a sboru.

Podnětené obecenstvo s výkřiky bázně a strachu hrulo se k východům jako lavina. Divadlo mělo 27 východů, některé z nich byly však uzamčeny a jiné zakryty byly těžkými plyšovými drapériemi. Některé z těchto dveří daly se otevřít jen s namáháním a tím strachem byly dražocenné sekundy, v nichž neuprosná smrt slavně svou lež. K dověření hrůzy elektrická světla pojednou zhasla a v přilehlé tmě zápasil šleňným strachem pojetý lid o své životy a v tom zápasu padal a zemřel.

Když později hasiči vnikli do této pasti, v níž zahynulo skoro šest set lidí, našli v chodbách a ve dveřích kupy mrtvol vzbíhající až sedmi stop. Mrtvoly tyto nalezly jen na sobě, ale byly spleteny a skráceny v obrovská

oběti, až konečně vchodště zapáno bylo úplné mrtvolami nakupenými až ke stropu.

Pod touto hromadou nalezena byla jediná dívka, v níž byly ještě známky života. Jeden z policistů vzal ji něžně do náručí a vynesl ji ven, kde ji odevzdal do péče lékařů.

Na galerii nalezeno bylo množství mrtvol. Mnozí z těchto nešťastníků zůstali patrně sedět na svých místech, aby se vyhnuli zranění v panice, jiné dávaly výkřikům, že "nemá žádného nebezpečí" a tak zahynouli v sedě.

Mrtvolci za mrtvolou byla vynášena hasiči a policisty. Konečně smutná tato práce byla vykonána.

Zkoušenosti zachráněných a ošklivých stědků katastrofy.

Náčelník chicagské policie, který byl jeden z prvních lidí, vniknuvších do divadla po katastrofě, líčí hrůzný dojem své takti.

"Pakli jste viděli vysokou trávu na prázni, skláčenou víchrem a sešlehanou deštěm za letní bouře, tak zrovna vypadaly ty hromady mrtvol v chodbách druhého balkonku. Nešťastníci v šílené vědomosti hnali se ke schodům a tam leželi na hromádě deset stop vysoké, jako šindel. Když jsem vnikl k nim, někteří byli ještě na živu a zápasili s napnutím posledních svých sil, aby se dostali z této hromady, ale třeba též na nich leželi byla tak velká, že ti silní muži nemohli je vytáhnouti. My museli nejdříve odstraniti všechny mrtvolky na nich ležící a pak teprve jsme jim mohli poskytnouti pomoc. Nikdy v mém životě jsem neviděl něco tak strašlivého."

Asi dvanáct lidí bylo zachráněno duchapřítomností natěrače Leibolda, který pracoval v domě v uličce naproti divadlu. Když nastal poplach, jedna ze zoufalých žen, chtěla uniknouti oheň, vřihla k oknu a chtěla se vřhnouti ním na diazbu. Leibold ji zadržel a vzkřiknul na ni: "Sečkejte okamžik!" a uchopil své lešení, udeřil z něj mstěkem vedoucím z okna divadla do okna budovy, v níž pracoval. Tím způsobem zachránil 12 lidí, mezi nimi i Český, paní Pilátovou, její dcerušku a sí. Kvapivou, která u nich měla kávu oštvěnou. Starší dceruška paní Pilátové byla však zrovna u okna od ní odtržena a ona chudinku nepatřila, jen jako opálenou mrtvolku.

Slečna Piamondonová líčí okamžiky v divadle zařité takto: "Zaběhla jsem ohnivý jazyk plížící se pomalu kolem červené akasmitové opony a malé děti ukázaly naň, domnívajíc se, že to patří ke hře. Za okamžik na to vystoupil na jeviště zřízenců dvádek, kteří pravili: 'Zostáňte sedět, není žádného nebezpečí!' Na to vyběhl Eddie Foy z kulisy a volal k lidem, aby zůstali klidni. Herci na jevišti v kritické této chvíli začali hrát, ale v tu chvíli se zjevila velká černá kouřová mlha, která v okamžiku rozlehlá se všude a lidé se začali roztíkat. V tom okamžiku rozlehl se ohnivý jazyk ohně, který se vznášel nad jevištěm a lidé se začali roztíkat. V tom okamžiku rozlehl se ohnivý jazyk ohně, který se vznášel nad jevištěm a lidé se začali roztíkat."

Reditelstvo lidské pasti nazvané "Iroquois divadlo", bylo si vědomo své viny a proto se rychle snažilo vypravit společnost z Chicaga a dalo všem členům rozkaz, aby se přichystali k odjezdu do New Yorku, leč policie managementu částečně jich pláň překážala, zatímco ve čtvrtce dvanáct členů, z nichž někteří byli obviněni ze zabití a jiní byli drženi pouze jako dočasně svědci.

Obvinění ze zabití jsou: Wm. Carleton, ředitel jeviště. Wm. Plunkett, jeho příručí. Frank Polin, elektrik. Frank Jandrow, tesal. Max Mazanovič, tesal. Fred Pigeon, tesal. Edward Engle, pomahač. Thos. McQueen, pomahač.

Ředitelství nabídlo soudci Carveru záruky za zatčení v hotovosti, ale soudce jich nepřijal a prohlásil že za každého bude požádána částka \$5000 pojištěna majetkem.

Všichni ze zatčených byli vyslyšáni a výpovědi jich se velice lišily.

Ředitel jeviště nebyl v době ohně na svém místě, jak měl být, a také jiní zřízenci opustili vykazán jim stanoviště, tak ku př. Edward Cummings, který byl zodpovědný za elektrický mechanismus, kontrolující tak zvanou "ohnivzdornou" oponu, našel se v době ohně ve vedlejší železářském obchodě.

"Ohnivzdorná" opona z asbestu shofela skoro úplně a zůstala z ní

jen malé záry a při prohlédnutí vyšlo na jevo, že byla zhotovena z nejlacinějšího materiálu. Ředitel stál ušetřil na ní \$120 a tuto úsporu "špinavou", muselo zaplatit 389 lidí své vlastní životy.

Ačkoli ve čtvrtce byla budova divadelní jen zčásti prohlédnuta, bylo zjištěno, že mnohé východy byly uzamčeny a téměř žádné z městských nařízení nebylo v divadle provedeno. Tak nebyly ku př. v provazích zavazeny samostatné sprchy, jak nařízeno ustanovení; takovéto sprchy byly by uha silly oheň hned v jeho počátku.

Městská správa a hlavně stavební komisař, buď se zločinné nebdalosti aneb z úplatnosti, zabušovali oči nad tímto neštěstím městských nařízením.

Z divadla nebylo dále žádného přímého spojení s nejbližší hasičskou stanicí, jak nařízeno ustanovení a první poplach byl vyslán z Joutnickářského obchodu telefonem. Zatím měly dražocenné minuty, v nichž nevinní lidé umírali.

Divadlo bylo proti městskému nařízení přeplněno a více než 400 lidí stálo, ačkoli jest to zapovězeno. Městský stavební inspektor Curran byl v divadle deset minut před tím, než oheň vypukla, ale nalezl die své zprávy "všechno v pořádku".

Koronerova porota započala své vyšetřování ve čtvrtce a nejprve započala se smutnou svou prací v marných pohrobnických ústavě, kde ležely mrtvolky tak hustě, že porotici sotva mohli projít, aby na některou nešlipli.

Po tomto formálním prohlédnutí mrtvol koroner Traeger a porota odebrala se do divadla.

Větš část parketu byla ohněm ušetrěna. Jen na třicet stop od jeviště byla všechna křesla opálena a také koberec pod nimi sežehnut. Jevišť bylo však úplně zničeno a tam, kde ještě den před tím visely mezerách dekorace a připevňována byla divadelní mašinerie, tam zela černá obrovská díra.

Na podlaží ležely zkroucené a strhané elektrické dráty a zařízení. Z jeviště se odebrala porota na balkon, kde z jeviště vyběhly plameny plamenným jazykem splněna byla všechna sedadla od kraje až ke zdi. Zde trosky ty němé svědčily, jaká hrůzná tragédie se tam odebrala. Vůdce pod opálenými sedadly a v mezerách mezi nimi leželo pozůstatků po zahynulých obětech. — Zde ležel dámský hřebec, tam krajkový láteček, tu rukavíček, tam opět dětská šepička, zde zase elegantní klobouček, rukavičky, koženiny atd.

Dvě vedoucí k východům byly shledány příliš úzké a dle všech známek ani nebyly v době paniky otevřeny, aby jimí došlo obecenstvo mohlo uniknouti.

Na to porota odebrala se na galerii, kde nejvíce lidí ztratilo své životy a jen několika podotlo se z této pasti se zachrániti. Odtud několik žen a mužů skočilo do přilehlé v šílené své úzkosti snažice se uniknouti oheň a tam zemřeli na rány, které při skoku tom utrpěli.

Celá rodina zahynula v katastrofě. V některých ročních chicagských ležely v pátek tři, čtyři až pět mrtvol, některé domácnosti však byly opuštěny, tiché, neboť zahynuli všichni členové v strašné té katastrofě. Tak dokonala v Iroquois divadle celá rodina Williama Palmera z Evanstonu.

Paní Evelynu Foxovou zahynula se třemi svými dcerkami a zároveň zahynul i hošík G. Higginson, jehož vzala sebou. Mrtvolky těchto pěti nalezeny byly přibuznými, každá v jiné mároci. Z Gattozovy rodiny zahynuly dvě dívky a jejich teta, slečna Hoefelova a zároveň dvě guvernanky, které je doprovázely. "Všera nás sedlo pět šťastných lidí pohromadě, dnes jsem sám se zoufalstvím v srdci," našel Alfred Lake z č. 278 Beiden ave., jemuž zahynula v katastrofě matka, dcera a dvě neteře.

Sváteční dárek dvou divadelních listů od jich strýce přinesl smrti Willisovi a Ethelce Peckovým z č. 2644 N. Hermitage ave. Obě děti doprovázeny byly do divadla svou matkou a sblížily ji, že budou jí po představení oteklávatí v chodu, když neobhá matka se vrátila k divadlu, mládežkové její byli odváženi jako zhubelnaté mrtvolky do márnice.

Van Iagen z Kenosha, Wis., ztratil svých pět dětí. Když poplach vypuknul, Van Iagen se svou manželkou a dcerkami rychle spěchal k východu, leč návalem ženoucích se za nimi lidé rodina

ztratil všechny své děti. Když poplach vypuknul, Van Iagen se svou manželkou a dcerkami rychle spěchal k východu, leč návalem ženoucích se za nimi lidé rodina

ztratil všechny své děti. Když poplach vypuknul, Van Iagen se svou manželkou a dcerkami rychle spěchal k východu, leč návalem ženoucích se za nimi lidé rodina

ztratil všechny své děti. Když poplach vypuknul, Van Iagen se svou manželkou a dcerkami rychle spěchal k východu, leč návalem ženoucích se za nimi lidé rodina

ztratil všechny své děti. Když poplach vypuknul, Van Iagen se svou manželkou a dcerkami rychle spěchal k východu, leč návalem ženoucích se za nimi lidé rodina

ztratil všechny své děti. Když poplach vypuknul, Van Iagen se svou manželkou a dcerkami rychle spěchal k východu, leč návalem ženoucích se za nimi lidé rodina

ztratil všechny své děti. Když poplach vypuknul, Van Iagen se svou manželkou a dcerkami rychle spěchal k východu, leč návalem ženoucích se za nimi lidé rodina

ztratil všechny své děti. Když poplach vypuknul, Van Iagen se svou manželkou a dcerkami rychle spěchal k východu, leč návalem ženoucích se za nimi lidé rodina

ztratil všechny své děti. Když poplach vypuknul, Van Iagen se svou manželkou a dcerkami rychle spěchal k východu, leč návalem ženoucích se za nimi lidé rodina

ztratil všechny své děti. Když poplach vypuknul, Van Iagen se svou manželkou a dcerkami rychle spěchal k východu, leč návalem ženoucích se za nimi lidé rodina

WALTER MOISE, předseda. H. V. HAYWARD, taj. a pokl.

OMAHA, NEB. U.S.A.

Zkuste je a doznáte pak sami, že jste lahodnějšího piva nepili. 47m6

Český uhlíř.

V našem uhelném skladu na jižní 20. ul. máme mladého Čecha, Jos. Srámka, kterýž jest ochoten uvítati své krajany a ukázati jim naše samočinné prosévačky a krásné hromady uhlí.

Přijme též objednávky. bude-li to přáním vašim a dopravě uhlí věnována bude všemožná péče.

Naše váhy jsou zcela správné.

Eclipse Lump \$5.25 tuna.

SUNDERLAND BROS. CO.

Úřadovna: 16. a Douglas ul. Telefon: 252-799-158.
Ohrada: 20. a Hickory ul.

Zdarma!

LAHEV VÝBORNÉHO VÍNA

od 7. prosince do 7. ledna při každé nákoupi v obnosu \$2 50 a více.

Mimo to při každé nákoupi v obnosu \$3 00 a více elegantní souvenír. Pivo a lah jsou z nabídky té vyjmuty.

KLEINOVA APEX RYE

9 roků stará
4 plně kvarty
\$3.15

3 gallony v souduku neb lahvičkách
\$8.50.

5 gallony v souduku neb lahvičkách
\$12.50.

Všechny výlohy zapraveny.

Objednávky pro Dakoty, Wyoming, Montanu, Coloradu, Washington, Arizonu, Kansas a Missouri musí zlati na 5 gallonů, má-li být dovozen brazy.

J. KLEIN

Velkoobchodní lihovinami.

N. E. Cor. 26th and N Sts. South Omaha, Neb.

Farma na prodej.

Farma o 640 akrech ve Virginii, okres King William, prodá se z volné ruky z výhodných podmínek. Dobře hospodářské stavení, dobrá voda, zdravé podnebí, mírná zima, žádné horké v letě; většina oploštěna drátem, krajina ozdobena, ovoce a víno dají se známenit. Potok protéká farmou; tato je 2 1/2 míle vzdálena od přístavu Icky a 6 mil od nádraží. Mítovnk honby má příležitost honiti divoké kachny, husy a lesní zvěř. Ryb hojnost. Farma hodí se výborně k chovu dobytka. Blíží se říční 10-33 JOHN JELINEK, 1116 Pine St., Braddock, Pa.

Nellepší a čerstvé slaniny, dva za... 25c
Vyhlašené Davidovy prášky proti boleni hlavy a plněni balzám po... 25c
Simanovského tře proti nachcucování... \$1.00
Byl-li náma proti žaludku po... 30c

v Beránkově lékárně,
roh 16. a William Poštovní stanice.

Simanovského Krvečistitel

Odstřeňuje nečistě a spotřebované látky z krve, vyhojí zardobené krev, utiší kašel, vyčistí nosní dutinu, utiší krevní žíly a bohatou.

Cena 25 centů.

Bouchotiny, kašel, nachcucování, kašel, vyhojí zardobené krev, utiší kašel, vyčistí nosní dutinu, utiší krevní žíly a bohatou.

SIMANOVSKÉHO BRZOPROSKÉ THE

Simanovského se Čech. Tento lék 15 roků osvědčený, vhlášenými evropskými lékaři vyzkoušený a jimi odporováný prostředek, předčí všechny do svádání léky používané proti zř. uvedeným chorobám a čem svědčí tisíc poděkování a uznání za vyhlášení se všech smrt. Bližší se sdělení \$3, pošlou \$1.20. Na prodej v lékárnách a obchodech s léky. Přimo zaslání.

R. F. SIMANOVSKÝ,

654 Scott St., Milwaukee, Wis.

D. Geilus

otevřel právě

HOSTINEC

v č. 1202 So. 13th St.
roh 15. a Pierce ul.

Znameníť ležák, lihoviny a jemné doutníky.

Teplý zákusek po celý den.
Zastavte se tam! 21